

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ד' תשרי תשע"ז

מחלקת הבחינות הארצית

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. בבחינה 12 שאלות, 10 שאלות חובה, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 10 השאלות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 10 התשובות שמבקש לבדוק.
5. יש לציין תשובות בצורה ברורה עם מקורות החל מסוגיות בגמ', ראשונים, שו"ע רמ"א ונושאי כליהם.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

1. מליח כרותח בכלים
א'. קערה שנאסרה מכח "מליח כרותח" (כגון מולח בכלי שאינו מנוקב) ורוצה להשתמש בה בצונן- מה דינה, כתוב את שיטות הראשונים בזה ואת טעמם, כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בזה.
ב'. מה הדין באם מלח בקערה הנ"ל שנית בשר שהוכשר ושהה בה שיעור כבישה בכדי שירתיח ומה הדין בשעור של מעלי"ע.
ג'. מלח בשר בכיור חרסינה ואח"כ נפל לתוכו בשר רותח מה הדין לפי הרמ"א ולפי הש"ך והט"ז.
2. נורא משאב שאיב
א'. חתך בסכין צלי שאצל האש שלא נמלח ולא נצלה כל צורכו הנתון בשיפוד. מה דין הסכין והשיפוד כתוב את שיטות הראשונים בזה וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א להלכה.
ב'. מה הדין אם לא נצלה הבשר חצי צליתו והוסר מן האש וחתכו בסכין מה דין הסכין והשיפוד והצלי, כתוב את מח' הבי"ח והט"ז בזה.
ג'. האם מותר לצלות בשר פעם שניה באותו שפוד שצלו בו כבר פעם אחת ולא הכשירו. ומה הדין באם צלה בו שוב ללא הכשר כתוב את כל השיטות בדין זה.
3. חלב הנמצא בקיבה
כתב הרמ"א: "אם היתה הקיבה קרושה אינה אוסרת כלום אפי' לא היה ששים בחלב שהועמד נגד החלב שבקיבה".
א'. מהו הטעם המובא לכך בב"י וכיצד דוחה הד"מ את דבריו. מהי הבנת הש"ך בדברי הבי"ח.
ב'. מה הדין באם נבלע חלב גמור בעין בקיבה הקרושה ומדוע.
4. חתיכה הראויה להתכבד
א'. מהו ההבדל בין גבינה שהועמדה ע"י חלב טריפה לגבינה שנעשתה ע"י חלב טריפה בדין חה"ל.
ב'. גבינות עכו"ם שבלוע בהם איסור, האם יש להם דין חתיכה הראויה להתכבד. כתוב את מח' הט"ז והש"ך בנקה"כ בזה.
5. מתקן לחימום תבשילים
מצוי כיום בישיבות מתקן לחימום תבשילים שמסודר באופן כזה: ישנה תיבה גדולה מלאה מים ובתחתית התיבה נמצאים סילונוות (צינורות) המלאים אדים רותחים שהם מחממים את המים שבתיבה הגדולה. וכדי לשמור על חום התבשילים מכניסים את הסירים עם האוכל לתוך המים כדי להחזיק חומם לאכילה (חום המים למעלה מיד סולדת).

רח' אהליאב 5 ירושלים, ת.ד. 36016, מיקוד 9446778, www.rabanut.gov.il

דייונות, תעודות הממכה והשת"ג – פקס: 02-5000353 דוא"ל: only@rabbinate.gov.il

בחינות רבנות ומשגיחי כשרות – פקס: 02-5313198 דוא"ל: exams@rabbinate.gov.il, exams1@rabbinate.gov.il

5th Aholiav St., Jerusalem P.O.B. 36016, 9446778 Fax: 02-5000353, 02-5313198

א'. האם ניתן להשתמש במתקן המים הנייל לחימום תבניות בשר ותבניות חלב בזה אחר זה, כשאין ששים במים כנגדם.

ב'. מה הדין לחמם במתקן הנייל תבניות בשר ותבניות אורז פרווה בזה אחר זה כדי לאוכלם עם חלב, כאשר אין ששים במיים כנגדם.

6. מעשה במטבח

א'. עקרת הבית בישלה אטריות בסיר בשרי בן יומו והכינה גם רוטב בסיר חלבי שאינו בן יומו ובאה לשאול האם מותר לה לערבב את הרוטב עם הפסטה.

ב'. לאחר מכן התברר שהרוטב היה מעורב עם בצל- האם ישתנה פסק ההלכה במקרה הנייל. חווה דעתך בשני חלקי השאלה ופרט את השיטות השונות להלכה.

7. חני"נ באיסור בלוע

א'. מהי מחלוקת הראשונים בדין חני"נ בלוע בכלים, כיצד פוסק הטור בדין זה-כתוב את דעת הבי"י והד"מ בהבנת דעת הטור.

ב'. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א להלכה, והאם יש הבדל בין בוי"ח לשאר איסורים.

ג'. המרדכי כתב לחלק בין חני"נ בכלי חרס לשאר כלים- מהי הבנת הטי"ז השי"ך והרש"ל בדברי המרדכי וכיצד פוסק הרמ"א להלכה.

8. ביטול איסור לכתחילה

א'. אדם שביטל בשוגג איסור, האם גזרינן שוגג אטו מזיד-ומהו המקור בגמ' לזה. מהי קושית הבי"י לזה מסי' קיי- וכיצד מיישב זאת הטי"ז.

ב'. כתב הסמ"ג צריך החכם לחקור אם הוסיפו מים בקדירה שנפל בה האיסור והטור חלק עליו וכתב שאין צריך - כיצד מסביר הבי"י את מחלוקתם. מה מקשה הד"מ על דברי הבי"י וכיצד מיישב זאת הד"מ (ג' פירושים).

ג'. כיצד דוחה השי"ך את תירוצי הד"מ ואיך נוהגים להלכה למעשה בדין הנייל ומדוע.

9. איסור דבוק

א'. מהו המקור לאיסור דבוק ומהם הטעמים השונים לכך ומה הני"מ בין הטעמים-פרט.

ב'. כתב השו"ע (סי' ק'): "לפיכך ירך שנתבשל עם גידו אם מכירו זורקו וכל השאר מותר אם יש בו סי' כנגד שומנו"-מהי קושית השי"ך על הפסק הנייל וכיצד מיישב זאת השי"ך.

10. ספק ספיקא

א'. כתב השי"ך בשם האגור: "כזית ספק חלב (חתיכה הראויה להתכבד) שנתערב בין שני שעורי כזית של היתר ואינו ניכר ואח"כ נפל אחד מאילו לתוך קדירה של בשר ואין בקדירה שיעור לבטל הכזית מותר מטעם ס"ס. -כתוב מהו הספק ספיקא.

ב'. הקשה השי"ך הרי האו"ה כתב שספק טריפה שנתערב באלף (ההר"ל) ואח"כ אחד מן התערובות נתערב חד בחד - אסור, כיוון שאין רוב לבטלו וכיצד התיר האגור כשאין בקדירה שיעור לבטלו. כיצד יישב השי"ך סתירה זו.

11. בישולי עכו"ם

א'. ירקות קפואים תוצרת חו"ל, הנמכרים בחנויות שידוע שהם מבושלים רק חלקית, האם הם מותרים-פרט.

ב'. אבקת תפוז"א, שהתפוז"א מתבשלים ע"י עכו"ם ואח"כ עושים מהם אבקה כקמח, באופן שאינם ראויים לאכילה כלל, ואח"כ ע"י עירווי מים חמים ע"י ישראל חוזרים להיות ראויים לאכילה

- האם מותרים, פרט.

12. טבילת כלים

האם כלים דלהלן צריכים טבילה, והאם צריכים גם ברכה-כתוב את הטעם לכך.

1. קולפן המיועד לקילוף תפוחי אדמה.

2. קולפן המיועד לקילוף גזר ומלפפון.

3. רשתות ששמים עליהם תבניות בתנור.

4. כלי פורצלן המצופים זכוכית.

5. כלי העשוי חלקו פלסטיק וחלקו מתכת.